

دفترچه جامع راهنمای تأمین مالی از بستر بورس انرژی ایران

فهرست

تاریخچه	۳
مقدمه	۴
انواع روش‌های تأمین مالی	۵
اوراق سلف موازی استاندارد	۶
صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله	۸
گواهی صرفه‌جویی انرژی	۱۱
گواهی سپرده کالایی	۱۳
اوراق خرید دین کالایی	۱۵
اوراق گواهی ظرفیت تأمین مالی	۱۷
جمع‌بندی و کلیات	۱۸

تاریخچه

شرکت بورس انرژی ایران به عنوان چهارمین و آخرین بورس کشور در سال ۱۳۹۱ تأسیس گردید. بورس انرژی ایران از این تاریخ تاکنون مأموریت خود را ایجاد دسترسی غیرتبعیض آمیز و منصفانه عموم به بسترهای معاملاتی دانسته و در همکاری با مجموعه‌های وزارت نفت، وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آنها در حوزه تولید و عرضه بستری برای معاملات انواع حامل‌های انرژی بر اساس عرضه و تقاضا فراهم کرده است.

مقدمه

در سال‌های اخیر مسئله تأمین مالی پروژه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی به یکی از چالش‌های اصلی توسعه کسب و کار تبدیل شده و از نگاه فعالان اقتصادی دسترسی به منابع مالی از مهمترین مشکلات مطرح در فضای کسب و کار است. تأمین مالی یکی از ارکان اساسی و کلیدی در هر نوع فعالیت اقتصادی، از کسب و کارهای کوچک تا پروژه‌های بزرگ زیرساختی، به شمار می‌آید. این فرآیند شامل تأمین منابع مالی لازم برای شروع، توسعه و ادامه فعالیت‌ها و پروژه‌ها است و نقش بسیار مهمی در موفقیت و پایداری سازمان‌ها و طرح‌ها ایفا می‌کند. در دنیای امروز، با توجه به تغییرات سریع اقتصادی و نیاز به نوآوری و توسعه، تأمین مالی مؤثر و کارآمد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این اهمیت به خصوص در مراحل اولیه راه‌اندازی کسب و کارها و پروژه‌های جدید، که ممکن است با چالش‌های مالی و اقتصادی مواجه شوند، بیشتر به چشم می‌آید. به همین دلیل، شناخت و بهره‌برداری از ابزارها و منابع مختلف تأمین مالی و همچنین برنامه‌ریزی دقیق مالی، برای هر فرد و سازمانی که به دنبال تحقق اهداف اقتصادی و تجاری خود است، ضروری است. هرچند به دلیل تحریم، تأمین مالی از منابع خارج کشور با محدودیت‌هایی روبرو است؛ ولیکن خوشبختانه در حال حاضر ابزارهای متعدد و متنوعی برای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه و سایر نهادها به وجود آمده که می‌تواند نقش و سهم بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه‌ها را افزایش دهد. بورس انرژی ایران به‌عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه کشور، ابزارهای متنوعی را جهت تأمین منابع مالی صنایع در راستای توسعه پایدار، با رشد هم‌زمان تولید، اشتغال و صادرات به خود اختصاص داده است. در این دفترچه راهنما سعی شده انواع شیوه‌ها و ابزارهای تأمین مالی که در بورس انرژی ایران در دسترس فعالین حوزه انرژی است، جهت بهره‌برداری نهادها و سازمان‌های ذیربط و فعالان اقتصادی گردآوری شود.

انواع روشهای تأمین مالی

اوراق سلف موازی استاندارد

صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله

گواهی صرفه‌جویی انرژی

گواهی سپرده کالایی

اوراق خرید دین کالایی

اوراق گواهی ظرفیت تأمین مالی

اوراق سلف موازی استاندارد

اوراق سلف قراردادی است که بر اساس آن، فروشنده در ازای دریافت وجه نقد از خریدار، متعهد می‌شود تا کالای پایه را در زمان معینی به خریدار تحویل دهد. این نوع معاملات، برعکس معاملات نسبه هستند. اوراق سلف موازی استاندارد، اوراقی است که به واسطه آن، خریدار می‌تواند قبل از سررسید قرارداد، کالای خریداری شده مطابق قرارداد سلف را به شخص دیگری بفروشد. در واقع، این اوراق به نوعی شکل تکامل یافته اوراق سلف هستند که به منظور رفع یکی از معایب مهم قراردادهای سلف، یعنی نداشتن بازار ثانویه، به وجود آمده است. عموماً دوره سررسید این اوراق، یک تا دو سال خواهد شد. به عبارتی، این اوراق ابزار تأمین مالی کوتاه مدت و میان مدت به حساب می‌آیند. لازم به ذکر است این اوراق سلف پرداخت سود بین دوره‌ای ندارند.

به منظور پذیرش این اوراق، مدارک و مستندات به شرح ذیل توسط بورس به هیأت پذیرش ارائه می‌گردد

امیدنامه اوراق مطابق با فرمت بورس انرژی ایران

اظهاری نظر کارشناسی بورس

سایر اسناد یا اطلاعات مهم به تشخیص بورس یا درخواست هیأت پذیرش.

نقشه راه پذیرش و انتشار

در صورتی که دارایی پایه اوراق در بورس انرژی ایران پذیرش شده باشد از مرحله ۷ بایستی فرآیند انتشار اوراق پیگیری شود.

اوراق سلف موازی استاندارد

- تولیدکنندگان انرژی می‌توانند با پیش‌فروش محصولات خود از طریق این اوراق، بدون نیاز به دریافت وام بانکی و با هزینه کمتر، نقدینگی مورد نیاز خود را تأمین کنند.
- با استفاده از سازوکار بورس انرژی ایران و تعهدات تسویه، ریسک نکول طرف مقابل حذف می‌شود.
- تولیدکنندگان با فروش محصولات خود در قالب این اوراق، می‌توانند درآمد آتی خود را از پیش تضمین کرده و برنامه‌ریزی بهتری برای تولید و توسعه داشته باشند.
- سرمایه‌گذاران می‌توانند با خرید این اوراق از بازدهی تضمین‌شده آن بهره‌مند شوند.
- سرمایه‌گذاران می‌توانند این اوراق را پیش از سررسید در بازار ثانویه بورس انرژی ایران معامله کرده و از نقدشوندگی آن بهره‌مند شوند. به بیان دیگر، سازوکار بازارگردانی، نقدشوندگی اوراق سلف موازی استاندارد را تضمین می‌کند.
- این ابزار به سرمایه‌گذاران امکان می‌دهد تا سبد سرمایه‌گذاری خود را تنوع بخشیده و ریسک خود را کاهش دهند.

تاکنون شرکت‌های دولتی و خصوصی متعددی در بورس انرژی ایران از این ابزار جهت تأمین مالی پروژه‌های خود بهره‌برده‌اند که جزئیات آن بر روی سایت بورس انرژی ایران در دسترس عموم است. آن دسته از تولیدکنندگانی که با مشکل نقدینگی مواجه هستند، به کمک این اوراق می‌توانند محصولات خود را به‌صورت نقدی پیش‌فروش کرده، با رفع مشکل نقدینگی به روند تولید خود ادامه داده و نهایتاً در زمان سررسید قرارداد، محصولات پیش‌فروش شده را به خریداران تحویل دهند. در واقع، تولیدکننده با انعقاد قرارداد سلف موازی، علاوه بر رفع مشکل نقدینگی، بازار فروش بخشی از محصولات خود را نیز تضمین کرده‌است. از جمله نکات مهم و قابل توجه در انتشار اوراق سلف موازی استاندارد می‌توان به مفاهیم اختیار خرید و فروش تبعی در قرارداد سلف اشاره کرد که به منظور کاهش ریسک ناشی از نوسانات قیمتی دارایی پایه اعمال می‌شود. با در نظر گرفتن اوراق سلف موازی استاندارد منضم به اختیار خرید و اختیار فروش، در سررسید اوراق سه حالت زیر قابل تصور است:

اختیار فروش تبعی در قرارداد سلف موازی، در واقع اختیاری است که فروشنده به خریدار می‌دهد. در این حالت چنانچه قیمت اوراق در سررسید پایین‌تر از نرخ اختیار فروش تبعی باشد، خریدار اوراق می‌تواند تعداد مشخصی از دارایی پایه خود را در تاریخ سررسید و با قیمت اعمال به فروشنده بفروشد. در قراردادهای سلف موازی استاندارد تنها خریدار امکان بهره‌مندی از این اختیار را خواهد داشت.

در طرف مقابل، اختیار خرید تبعی در قرارداد سلف موازی، اختیاری است که خریدار به فروشنده می‌دهد. در این حالت چنانچه قیمت اوراق در سررسید بالاتر از نرخ اختیار خرید تبعی باشد، فروشنده می‌تواند تعداد مشخصی از دارایی پایه را در تاریخ سررسید و با قیمت اعمال از خریدار، بخرد. در قرارداد سلف موازی تنها فروشنده امکان بهره‌مندی از این اختیار را خواهد داشت. در حالی که قیمت اوراق در سررسید بین دو نرخ اختیار فروش تبعی و اختیار خرید تبعی قرار گیرد، تسویه اوراق منتشره از دو روش تحویل دارایی پایه و یا فروش اوراق به وکالت از دارنده اوراق توسط ناشر و تسویه نقدی در دسترس خواهد بود.

صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله

صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF)، یکی از انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری با سبدي از اوراق بهادار یا کالاها هستند که در بازار بورس قابلیت معامله دارند. این صندوق‌ها به شما امکان می‌دهند با خرید واحدهای صندوق، به طور همزمان در مجموعه‌ای از دارایی‌ها سرمایه‌گذاری کنید. نام اختصاری ETF از عبارت انگلیسی “**Exchange Traded Fund**” گرفته شده و به معنی صندوق‌هایی است که واحدهای سرمایه‌گذاری آن‌ها در بازار بورس قابل خرید و فروش هستند. در ایران اما این صندوق‌ها بیشتر با نام صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله شناخته می‌شوند. در بورس انرژی ایران امکان تاسیس، راه‌اندازی و سرمایه‌گذاری در دو نوع صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله وجود دارد. (۱) صندوق سرمایه‌گذاری کالایی (۲) صندوق سرمایه‌گذاری پروژه (صندوق پروژه)

صندوق سرمایه‌گذاری کالایی (Exchange Traded Commodities)

صندوق سرمایه‌گذاری کالایی «**Exchange Traded Commodities**» به ETC شناخته می‌شود. این صندوق‌ها نوعی صندوق سرمایه‌گذاری کالایی قابل معامله در بورس هستند که امکانات بیشتری نسبت به خرید کالاهای فیزیکی می‌دهند. یکی از باورهای امروزی این است که سرمایه‌گذاری و خرید کالاهای فیزیکی، روشی مناسب برای پوشش تورم و حفظ ارزش سرمایه در شرایط تورمی است. این نوع صندوق در اوراق بهادار مبتنی بر سپرده کالایی مانند نفت خام، میعانات گازی و ... سرمایه‌گذاری می‌کنند. به این ترتیب دارندگان واحدهای این صندوق، ضمن بهره‌مندی از سرمایه‌گذاری در گواهی سپرده کالایی مربوطه، نسبت به کالا هیچ‌گونه مسئولیتی از قبیل حمل‌ونقل، انبارداری و ... ندارند. به همین دلیل، صندوق کالایی جذابیت بالایی برای خریداران دارد. عملکرد صندوق‌های کالایی به این صورت است که وجوه گردآوری شده را به سرمایه‌گذاری در اوراق مبتنی بر آن کالا اختصاص می‌دهند. سرمایه‌گذارانی که قصد خرید آن کالا را دارند نیز به جای خرید مستقیم، واحدهای صندوق‌های کالایی مبتنی بر آن را خریداری می‌کنند و از افزایش قیمتی آن منتفع می‌شوند. نکته‌ای که باید بدان توجه داشت این است که در بورس انرژی ایران دارایی پایه تمامی صندوق‌های سرمایه‌گذاری کالایی پذیرش شده در این بورس، اوراق بهادار مبتنی بر کالای مورد شامل گواهی سپرده کالایی، گواهی صرفه‌جویی انرژی، قرارداد آتی کالایی، قرارداد اختیار معامله کالایی و همچنین قراردادهای سلف موازی استاندارد است.

صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله

ارکان صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله

صندوق‌های سرمایه‌گذاری کالایی نیز مانند سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری برای مدیریت بهتر و نظارت و شفافیت دارای ارکانی است که شامل مجمع صندوق، ارکان اداره‌کننده مشتمل بر مدیر و بازارگردان (بازارگردانان) صندوق و ارکان نظارتی مشتمل بر متولی و حسابرس که هر کدام به شرح زیر معرفی می‌شود:

مجمع صندوق

صندوق‌های کالایی مانند سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری به مثابه یک نهاد مالی است که ارکان مدیریتی و نظارتی خود را دارد. مجمع صندوق بالاترین رکن صندوق به حساب می‌آید. مجمع صندوق از اجتماع دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز تشکیل می‌شود و تشریفات دعوت، تشکیل و تصمیم‌گیری آن در اساسنامه قید شده است. مجمع صندوق می‌تواند اساسنامه، امیدنامه، مدیر، متولی، بازارگردان و حسابرس را تغییر دهد. فقط دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز، در مجمع صندوق حق رأی دارند.

مدیر

مدیر صندوق شخصیت حقوقی است که پس از تأیید سازمان و بر اساس مقررات و مفاد اساسنامه، توسط مجمع صندوق انتخاب می‌شود. برای انتخاب دارایی‌های صندوق، مدیر می‌بایست اعضای «گروه مدیران سرمایه‌گذاری» را انتخاب کرده و می‌تواند در هر زمان اعضای گروه را تغییر دهد. این گروه، نقش اساسی در مدیریت دارایی‌های صندوق دارند. در همین خصوص مدیر ضمن انتشار مشخصات و سوابق کاری خود، مشخصات و سوابق کاری اعضای گروه مدیران سرمایه‌گذاری را نیز منتشر می‌نماید. در صورت تغییر اعضای گروه مدیران سرمایه‌گذاری مراتب بلافاصله به اطلاع سرمایه‌گذاران خواهد رسید.

متولی

متولی صندوق شخصیت حقوقی است که پس از تأیید سازمان و بر اساس مقررات و مفاد اساسنامه توسط مجمع صندوق انتخاب می‌شود. وظیفه اصلی متولی نظارت مستمر بر ارکان اداره‌کننده و ارکان نظارتی صندوق در اجرای صحیح مقررات، اساسنامه، امیدنامه و رویه‌های صندوق به منظور حفظ منافع سرمایه‌گذاران و طرح موارد تخلف در مراجع رسیدگی و پیگیری موضوع است. حساب‌های بانکی صندوق به پیشنهاد مدیر و تأیید متولی، افتتاح شده و برخی از رویه‌های صندوق نیز قبل از اجرا از جهت رعایت منافع سرمایه‌گذاران، باید به تأیید متولی برسند. در ضمن متولی بر دریافت‌ها و پرداخت‌های صندوق و نحوه نگهداری اسناد در وجه حاصل و اوراق بهادار بی‌نام صندوق، نظارت دارد. مشخصات متولی و سوابق کاری وی برای اطلاع سرمایه‌گذاران در تارنمای صندوق ارائه می‌شود.

بازارگردان

بازارگردان شخصیت حقوقی است که بر اساس مقررات و مفاد اساسنامه توسط مجمع صندوق انتخاب می‌شود. اختیارات و مسئولیت‌های بازارگردان در اساسنامه و مقررات بازارگردانی قید شده است. وظیفه اصلی بازارگردان، بازارگردانی واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق مطابق مقررات بازارگردانی است. بدین منظور بازارگردان در چارچوب مقررات مذکور در طول تمامی روزهای معاملاتی اقدام به ارائه سفارش خریدوفروش واحدهای سرمایه‌گذاری عادی در سامانه معاملاتی بورس می‌کند. دامنه مظنه سفارش‌های خریدوفروش (اختلاف بین قیمت خرید در سفارش خرید و قیمت فروش در سفارش فروش بازارگردان)، حداقل سفارش انباشته و حداقل معاملات روزانه بازارگردان پیش از بازگشایی نماد معاملاتی تعیین و اطلاع‌رسانی خواهد شد. در صورتی که تعداد واحدهای سرمایه‌گذاری خریداری شده یا فروخته شده توسط بازارگردان در هر روز معاملاتی به میزان حداقل معاملات روزانه برسد، آنگاه بازارگردان تعهدی برای خریدوفروش واحدهای سرمایه‌گذاری بیشتری در آن روز نخواهد داشت.

حسابرس

حسابرس صندوق شخص حقوقی است که در چهارچوب مفاد اساسنامه صندوق سرمایه‌گذاری و مقررات مرتبط، مسئولیت نظارت بر صندوق سرمایه‌گذاری را به عهده دارد. حسابرس صندوق از بین حسابرسان معتمد سازمان در طبقه اول و دوم انتخاب می‌شود. حسابرس باید از درستی ثبت و نگهداری حساب‌های صندوق مطمئن شود، گزارش‌های عملکرد و صورت‌های مالی صندوق را در مقاطع زمانی معین بررسی کرده و راجع به آن‌ها اظهارنظر نماید و راجع به صحت محاسبه ارزش خالص دارایی و قیمت‌های صورت و قیمت ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری در دوره‌های معین اظهارنظر نماید.

صندوق سرمایه‌گذاری پروژه ایزاری جهت تأمین مالی از طریق سرمایه یا حقوق صاحبان سهام (Equity) است که با اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار تأسیس می‌شود. این صندوق با جمع‌آوری سرمایه از عموم و تخصیص آن به سرمایه‌گذاری در ساخت و تکمیل پروژه معین اشاره شده در اساسنامه صندوق پروژه و طرح توجیهی صندوق، می‌پردازد.

از مجموعه دلایلی که باعث می‌شود صاحبان پروژه‌ها از صندوق پروژه استفاده نموده و سرمایه‌گذاران نیز ترغیب شوند تا در پرتفوی سرمایه‌گذاری خود، واحدهای سرمایه‌گذاری این صندوق‌ها را داشته باشند، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- امکان تأمین مالی بلند مدت
- افزایش سرمایه سریع‌تر و آسان‌تر
- وجود بازارگردان و نقدشوندگی واحدها
- عدم لغو پروژه به دلیل کمبود منابع مالی
- اطلاع‌رسانی دقیق و به‌موقع از وضعیت مالی و فیزیکی پروژه
- معافیت مالیاتی در خرید و فروش واحدها تا زمان بهره‌برداری
- اطمینان از خرج کردن آورده نقدی سرمایه‌گذاران در ساخت پروژه

ارکان صندوق سرمایه‌گذاری پروژه همچون صندوق سرمایه‌گذاری کالایی خواهد بود با این تفاوت که رکن متعهد پذیرهنویس به ارکان صندوق سرمایه‌گذاری پروژه اضافه می‌گردد.

متعهد پذیرهنویس

نهاد متعهد پذیرهنویسی شخصی جدا از خریداران اوراق است و در صورتی که اوراق مطابق پیش‌بینی‌های انجام شده به فروش نرسد، نهاد واسطه موظف خواهد بود تا با انعقاد قرارداد با متعهد پذیرهنویس مابقی اوراق را به او بفروشد و با استفاده از این روش منابع لازم جهت خرید دارایی مورد نظر را فراهم آورد. متعهد پذیرهنویسی بر این اساس هر شخصی است که خرید سهام پذیرهنویسی نشده را ظرف مهلت مقرر تعهد و تضمین می‌کند.

صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله

بطور کلی مراحل تاسیس و راه اندازی صندوق سرمایه‌گذاری در بورس انرژی ایران به شرح ذیل است:

ارائه درخواست از طریق ارسال فرم موافقت اصولی تأسیس صندوق مطابق با ماده ۱۰ توسط مدیر پیشنهادی صندوق به سازمان بورس و اوراق بهادار و احراز شرایط مندرج در مواد ۱۱ تا ۱۷ دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری

در صورت کامل بودن مدارک تقاضای دریافت موافقت اصولی، سازمان بورس و اوراق بهادار حداکثر ظرف ۶۰ روز کاری، نسبت به اعطای موافقت اصولی اقدام می‌کند.

مدیر پیشنهادی صندوق پس از دریافت موافقت اصولی، نسبت به دریافت تاییدیه نام از اداره ثبت شرکت‌ها اقدام و پس از دریافت آن، پیش‌نویس اساسنامه و امیدنامه صندوق را بر اساس موافقت اصولی صادره تکمیل و به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال می‌کند.

مدیر پیشنهادی صندوق پس از دریافت اساسنامه و امیدنامه مهمور به مهر سازمان بورس و اوراق بهادار، باید نسبت به دعوت از مؤسسين، ارکان و سازمان بورس و اوراق بهادار به مجمع مؤسس صندوق اقدام نماید.

ارسال مدارک و مستندات ماده ۲۳ دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری به همراه درخواست مجوز ثبت صندوق نزد مرجع ثبت شرکت‌ها به سازمان بورس و اوراق بهادار.

سازمان بورس و اوراق بهادار ظرف مدت حداکثر ۱۵ روز کاری از تاریخ دریافت مستندات، مجوز تأسیس صندوق را خطاب به اداره ثبت شرکت‌ها صادر خواهد نمود.

مدیر صندوق جهت ثبت صندوق سرمایه‌گذاری به عنوان نهاد مالی نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، باید پس از ثبت صندوق نزد مرجع ثبت شرکت‌ها مدارک ماده ۲۶ دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال نماید. سازمان ظرف ۷ روز کاری، اقدام به ثبت صندوق به عنوان نهاد مالی می‌نماید.

ارائه مدارک به سازمان بورس و اوراق بهادار و انجام اقدامات موضوع ماده ۲۸ دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری. در صورت تأیید مدارک، سازمان بورس و اوراق بهادار ظرف ۱۴ روز کاری مجوز پذیرهنویسی را صادر می‌کند.

ارسال مدارک و مستندات طبق ماده ۵۰ دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی. بورس حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری موافقت یا عدم موافقت خود با پذیرش صندوق را به سازمان بورس و اوراق بهادار و مدیر صندوق اعلام می‌کند.

در صورت پذیرش صندوق سرمایه‌گذاری در بورس، مدیر صندوق سرمایه‌گذاری موظف است پس از دریافت مجوز پذیرهنویسی از سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به پذیرهنویسی اولیه واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق از طریق بورس، در چارچوب مقررات مربوطه اقدام کند.

ارسال مدارک ماده ۳۲ دستورالعمل تأسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری به سازمان توسط مدیر صندوق پس از تکمیل پذیرهنویسی. مجوز فعالیت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار ظرف یک هفته صادر می‌شود.

انجام معاملات ثانویه واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق سرمایه‌گذاری پذیرفته شده در بورس منوط به درج نام آن در فهرست صندوق‌های سرمایه‌گذاری (قابل معامله) در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله است. درج نام صندوق سرمایه‌گذاری در فهرست یادشده منوط به احراز شرایط زیر است:

- دریافت مجوز فعالیت صندوق سرمایه‌گذاری از سازمان.
- ارائه اساسنامه و امیدنامه ثبت شده نزد سازمان.
- دارا بودن حداقل تعداد سرمایه‌گذار که طبق مصوبه هیأت مدیره بورس مشخص می‌شود.
- ارائه رسید پرداخت کارمزد پذیرش و درج یا رعایت مقررات.
- سایر اطلاعات به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس.

گواهی صرفه جویی انرژی

گواهی صرفه جویی انرژی به عنوان یک ابزار مالی جدید، ورقه بهاداری است که متضمن تعهد ناشر آن به تحویل مقدار معینی از یک حامل انرژی مشخص به دارنده آن در تاریخ مقرر است و از محل صرفه جویی محقق شده یا تعهد به صرفه جویی انرژی در یک دوره زمانی معین ناشی شده است. این تعریف در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۶ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید. بنا به تعریف دیگری که در ماده یک آئین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست آمده، گواهی صرفه جویی اوراق بهاداری است که نشان دهنده حق مالکیت بر مقدار مشخصی از میزان انرژی صرفه جویی شده از یک حامل انرژی براساس گزارش امکان سنجی (توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی) طرح صرفه جویی انرژی در یک دوره زمانی مشخص بوده، توسط نهادهای تخصصی و فنی بهینه سازی انرژی و محیط زیست با تایید کمیسیون صرفه جویی انرژی صادر شده و در بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست قابل معامله است. این گواهی ها به صنایع و اشخاصی که در مصرف انرژی صرفه جویی می کنند، تعلق می گیرد و آن ها می توانند این گواهی ها را در بورس انرژی ایران معامله کنند. بر اساس تعریف ارائه شده، گواهی های صرفه جویی انرژی به دو نوع زیر تقسیم می شوند:

گواهی صرفه جویی انرژی تأمین مالی

این گواهی برای پروژه هایی صادر می شود که هدف از آن ها صرفه جویی در مصرف انرژی است، اما هنوز به مرحله اجرا نرسیده اند. این گواهی ها می توانند به تأمین مالی پروژه های صرفه جویی انرژی کمک کنند.

گواهی صرفه جویی انرژی محقق شده

این گواهی زمانی صادر می شود که یک سرمایه گذار یا صنعت گر، پروژه ای را اجرا کند که منجر به کاهش مصرف انرژی نسبت به استانداردها و الگوهای مصرف فعلی شود. این نوع گواهی بیشتر برای صنایع بزرگ کاربرد دارد.

مدارک و مستندات مورد نیاز جهت پذیرش گواهی صرفه جویی انرژی محقق شده که توسط مشاور پذیرش به بورس ارسال می گردد:

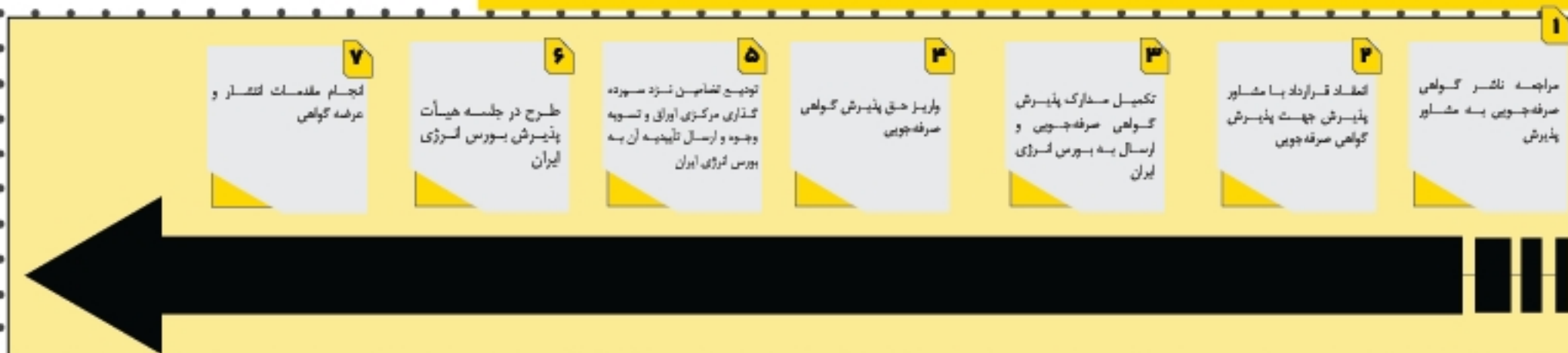
- فرم درخواست پذیرش مطابق فرمت بورس
- امیدنامه و مشخصات پیشنهادی قرارداد
- تاییدیه کمیسیون صرفه جویی انرژی
- تعهدنامه در خصوص تضمین تحویل فیزیکی مطابق فرمت شرکت سپرده گذاری مرکزی
- رسید حق پذیرش

مدارک و مستندات مورد نیاز جهت پذیرش گواهی صرفه جویی انرژی تأمین مالی که توسط مشاور پذیرش به بورس ارسال می گردد:

- فرم درخواست پذیرش مطابق فرمت بورس
- امیدنامه و مشخصات پیشنهادی قرارداد
- مدارک و مستندات لازم در خصوص قبولی سمت متعهد پذیرهنویسی، بازارگردان و یا سایر ارکان به تشخیص بورس برای اوراق گواهی صرفه جویی تأمین مالی
- تاییدیه کمیسیون صرفه جویی انرژی
- رسید حق پذیرش

گواهی صرفه‌جویی انرژی

نقشه راه پذیرش گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی اعم از محقق شده و تأمین مالی به طور خلاصه به صورت ذیل است:

پس از پذیرش گواهی صرفه‌جویی انرژی محقق شده به ازای هر دارایی پایه مجزا، آن دسته از سرمایه‌گذارانی که طرح‌های صرفه‌جویی در مصرف حامل انرژی موضوعه را اجرا نموده‌اند می‌توانند با دریافت این گواهی‌ها از ناشر، نسبت به فروش آنها در بورس انرژی ایران اقدام نمایند. مراحل تخصیص این اوراق به سرمایه‌گذار از جانب ناشر با ارائه مستندات ذیل تکمیل خواهد شد:

۱. فرم درخواست تخصیص گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی مطابق فرمت بورس؛
۲. معرفی‌نامه و تأییدیه از ناشر گواهی صرفه‌جویی انرژی مطابق فرمت بورس مبنی بر بهره‌برداری از طرح صرفه‌جویی و اعلام مقدار گواهی قابل تخصیص برای گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی محقق شده (تأمین مالی)؛

فرآیند تصویب طرح، اجرای آن و تخصیص و معامله گواهی صرفه‌جویی انرژی بطور خلاصه به شرح ذیل است:

- در طرح‌های صرفه‌جویی گاز، دبیرخانه شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت و در طرح‌های صرفه‌جویی برق، دبیرخانه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهرهوری انرژی برق (ساتبا) است.
- نهاد تخصصی و فنی بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست (در فرآیند فوق به اختصار نهاد) عبارتند از: وزارتخانه‌های نفت و نیرو، معاونت علمی و فناوری رییس جمهوری و سازمان‌های حفاظت محیط زیست، ملی استاندارد ایران و برنامه و بودجه کشور.

مزایای انتشار گواهی صرفه‌جویی انرژی

- کاهش شدت انرژی
- کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و به تبع آن حفظ منابع طبیعی
- کاهش هزینه‌های انرژی
- بهبود بهرهوری صنعتی و در نتیجه تقویت جایگاه رقابتی
- کاهش نیاز به واردات حامل‌های انرژی و در نتیجه کاهش فشار بر منابع ارزی کشور
- ایجاد ظرفیت‌های بالقوه صادرات حامل‌های انرژی و ارزآوری

گواهی سپرده کالایی

گواهی سپرده کالایی ورقه بهاداری است که مؤید مالکیت دارنده آن بر مقدار معینی کالای سپرده شده در انبار است و پشتوانه آن قبض انباری است که توسط انباردار صادر می‌شود. در اینجا منظور از انباردار شخص حقیقی یا حقوقی طرف قرارداد است که به تشخیص بورس صلاحیت لازم را داشته و نگهداری کالاهای سپرده شده به انبار و انجام سایر وظایف تعیین شده برای انباردار را بر عهده دارد.

اهم کارکردهای گواهی سپرده کالایی به شرح ذیل است:

تسهیل شرایط فروش

با عنایت به شرایط تحویل اعلامی در اطلاعیه‌های معاملاتی که بنا به ملاحظات فنی و عملیاتی انباردار تعیین و اطلاع‌رسانی می‌شود، فروش حامل‌های انرژی از طریق گواهی سپرده می‌تواند ضمن نظم بخشیدن به برنامه‌های فروش عرضه‌کننده، شرایط فروش را نسبت به اشکال سنتی معامله تسهیل نماید.

استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تولید و انبارش

با عنایت به جریان مستمر تولید حامل‌های انرژی توسط تولیدکنندگان و ظرفیت انبارش مستمر این محصولات در مخازن، می‌توان از طریق گواهی سپرده نسبت به خلق ارزش برای تولیدکنندگان حامل‌های انرژی بهره‌برداری نموده و منابع بالقوه موجود در مخازن را به جریان نقد تبدیل نمود.

ابزار توثیق و تضمین

گواهی سپرده حامل‌های انرژی به عنوان یک ورقه بهادار قابلیت توثیق و تضمین دارد.

ابزار تحویل در قراردادهای آتی و اختیار معامله

دارندگان موقعیت تعهدی فروش در بازار قراردادهای آتی یا اختیار معامله در صورتی که تا سررسید قرارداد اقدام به بستن موقعیت تعهدی خود نکنند، ملزم به تحویل حامل انرژی به خریدار هستند اما با استفاده از گواهی سپرده حامل‌های انرژی، دارنده موقعیت تعهدی فروش برای تحویل دارایی پایه به خریدار، ملزم به تولید یا تأمین دارایی پایه نیست، بلکه این امکان را دارد که گواهی سپرده حامل انرژی مورد نظر را خریده و در زمان تحویل، گواهی سپرده آن را به خریدار تحویل دهد.

به منظور امکان انتشار گواهی سپرده حامل‌های انرژی، ضروری است، متقاضی نسبت به پذیرش مخازن حامل انرژی مورد نظر به عنوان انبار نزد بورس انرژی ایران یا استفاده از مخازن پذیرش شده نزد بورس انرژی به عنوان محل انبارش محصولات خود اقدام نماید. به طور کلی، پذیرش انبار نزد بورس انرژی ایران نیازمند ارائه مدارک و مستندات به شرح ذیل است:

۱. تقاضانامه صدور گواهی پذیرش انبار
۲. اطلاعات انبار از قبیل نام، مشخصات و ظرفیت مطابق فرمت بورس
۳. مدارک مالکیت یا اجاره انبار
۴. بیمه‌نامه معتبر جهت پوشش کامل خسارات احتمالی به انبار و کالاهای موجود در آن
۵. اطلاعات در خصوص شرایط فنی انبار، مطابق با ضوابط فنی و استانداردهای انبارهای مورد پذیرش بورس که بازرسی‌های موردنیاز در این خصوص توسط بورس و یا شرکت بازرسی مورد تأیید بورس، صورت می‌پذیرد.
۶. مشخصات کامل هویتی انباردار شامل: ۱- در مورد اشخاص حقیقی: نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، کد ملی، آدرس محل سکونت و تصویر مدارک شناسایی ۲- در مورد اشخاص حقوقی: نام، کد اقتصادی، شناسه ملی، اساسنامه، آگهی تأسیس و آخرین تغییرات آن بر اساس روزنامه رسمی و مشخصات کامل هویتی مدیران مطابق اطلاعات موردنیاز در خصوص اشخاص حقیقی
۷. اطلاعات لازم در خصوص توانایی فنی مطابق ضوابط بورس
۸. اطلاعات تضامینی که انباردار می‌تواند برای پوشش جبران خسارت‌های احتمالی که طبق عرف، قوانین و دستورالعمل پذیرش انبار و صدور، معامله و تسویه گواهی سپرده کالایی به عهده وی است ارائه دهد و همچنین اطلاعات مربوط به توانایی مالی انباردار بر اساس ضوابط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی

گواهی سپرده کالایی

پس از ارائه مدارک و مستندات لازم، هیئت مدیره بورس انرژی ایران نسبت به بررسی موضوع پذیرش انبار تصمیم‌گیری خواهد نمود. در صورت موافقت هیئت مدیره بورس انرژی ایران با پذیرش انبار، سپس متقاضی انتشار گواهی سپرده حامل انرژی بایستی درخواست پذیرش کالا (حامل انرژی) در انبار را ارائه نماید. پذیرش کالا در انبار، مستلزم تکمیل فرم درخواست ارزیابی و پذیرش کالا، انطباق با استانداردهای اعلامی توسط بورس و ارائه مدارک و مستندات زیر توسط سپرده‌گذار به انبار است:

بند دو

مدارک و اطلاعات قابل ارائه توسط اشخاص حقوقی

الف. کد اقتصادی، شناسه ملی، آگهی روزنامه رسمی، آگهی تأسیس، اساسنامه، اقامتگاه و کد پستی.
ب. شماره حساب بانکی.
ج. سایر اطلاعات در صورت لزوم به تشخیص بورس.

بند یک

مدارک و اطلاعات قابل ارائه توسط اشخاص حقیقی

الف. نام و نام خانوادگی، شماره شناسنامه، کدملی، اقامتگاه و کد پستی.
ب. تصویر مدارک شناسایی.
ج. شماره حساب بانکی.
د. سایر اطلاعات در صورت لزوم به تشخیص بورس.

مزایای گواهی سپرده حامل‌های انرژی عبارتند از

- کاهش هزینه‌های انبارداری و جابجایی بین انبارها
- مدیریت فاصله زمانی بین تولید و فروش کالا توسط تولیدکننده
- تسهیل تأمین مالی تولیدکنندگان و کاهش هزینه‌های آن
- استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تولید و انبارش
- ابزار توثیق
- ابزار تحویل در قراردادهای مشتقه

نقشه راه پذیرش انبار و انتشار گواهی سپرده حامل‌های انرژی در بورس انرژی ایران به شرح ذیل است:

اوراق خرید دین کالایی

تعریف مزایای انتشار گواهی صرفه جویی انرژی

اوراق خرید دین کالایی، که به استناد مصوبه ۱۴۰۳/۰۸/۲۹ شورای عالی بورس و اوراق بهادار معاف از ثبت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد، اوراق بهادار بانامی است که به منظور خرید مطالبات مدت‌دار اشخاص حقوقی به استثنای مطالبات ناشی از عقد سلف طراحی شده است. اوراق خرید دین کالایی، اختصاص به دیون ناشی از معاملات نسبه با سررسید کمتر از یک سال در بورس انرژی ایران دارند. به عنوان مثال شرکت تولیدکننده متانول، اقدام به فروش نسبه متانول تولیدی خود از طریق بورس انرژی ایران می‌نماید، سپس با انتشار اوراق خرید دین کالایی در بورس انرژی ایران، این امکان برای فروشنده فراهم می‌شود که بتواند از محل تنزیل مطالبات خود، به پول نقد دسترسی پیدا کند. این اوراق هیچ‌گونه پرداخت میان‌دوره‌ای تحت عنوان سود ندارند و صاحبان اوراق از مابه‌التفاوت قیمت خرید اوراق و ارزش اسمی دریافتی آن در سررسید، بهره‌مند می‌شوند.

متقاضی انتشار اوراق خرید دین کالایی، که اختصاص به دیون ناشی از معاملات نسبه با سررسید کمتر از یک سال در بورس انرژی ایران دارد، می‌بایست فرم درخواست فروش نسبه با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن را تکمیل و به همراه اطلاعات و مستندات زیر، از طریق مشاور پذیرش به بورس ارائه نماید:

- نام متقاضی فروش کالا
- مشخصات کالای قابل عرضه
- حداکثر حجم کالای قابل عرضه
- فاصله سررسید یا سررسیدهای قراردادهای نسبه از تاریخ معامله
- سقف مبلغ اسمی اوراق خرید دین کالایی قابل انتشار
- کف مبلغ اسمی اوراق خرید دین کالایی قابل انتشار به ازای هر نوبت عرضه کالا
- شیوه عرضه اولیه اوراق خرید دین کالایی در چارچوب دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران
- ضامن یا بانک گشایش‌کننده اعتبار اسنادی در چارچوب ضوابط تبصره ماده ۹ دستورالعمل انتشار اوراق خرید دین کالایی در بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران
- متعهد پذیرهنویسی و بازارگردان در صورت وجود
- حداکثر تعداد دفعات انتشار اوراق خرید دین کالایی
- گزارش توجیهی مطابق فرمت مصوب هیأت پذیرش
- سایر اطلاعات به درخواست بورس

شرایط ناشر جهت انتشار اوراق خرید دین کالایی عبارت است از:

- ۱) از لحاظ سوابق رعایت تعهدات مربوط به معاملات خود در بورس انرژی ایران، مورد تأیید بورس باشد.
- ۲) ناشر نمی‌تواند مطالبات خود از اشخاص وابسته، شرکت‌های زیرمجموعه و هم‌گروه را مبنای انتشار اوراق خرید دین کالایی قرار دهد

اوراق خرید دین کالایی

فرآیند پذیرش، انتشار و تسویه اوراق خرید دین کالایی به اختصار به شرح ذیل است:

- ۱) تکمیل فرم درخواست فروش نسبه با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن توسط ناشر.
- ۲) ارسال فرم درخواست فروش نسبه به همراه مدارک و مستندات لازم به بورس از طریق مشاور پذیرش.
- ۳) تعیین ضامن یا بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی.
- ۴) انعقاد قرارداد متعهد پذیرهنویسی و بازارگردانی در صورت نیاز.
- ۵) ارسال گزارش کارشناسی و اعلام نظر در خصوص امکان فروش نسبه با هدف انتشار اوراق خرید دین کالایی به اتکاء دین ناشی از آن به هیئت پذیرش، توسط بورس.
- ۶) موافقت یا عدم موافقت هیئت پذیرش به صورت کتبی.
- ۷) در صورت موافقت هیئت پذیرش، تودیع تضامین ناشر یا حسب مورد اخذ تضامین از ضامن یا تأیید بانک گشایش کننده اعتبار اسنادی به /توسط اتاق پایاپای.
- ۸) عرضه کالا در بورس انرژی ایران.
- ۹) انجام معامله نسبه و تحویل کالا به خریدار.
- ۱۰) ارسال مستندات تحویل کالا توسط فروشنده (ناشر) به اتاق پایاپای، سپس ارسال تاییدیه اتاق پایاپای به بورس.
- ۱۱) ارائه درخواست انتشار اوراق خرید دین کالایی توسط ناشر به بورس از طریق مشاور پذیرش.
- ۱۲) طرح درخواست در کمیته عرضه.
- ۱۳) در صورت موافقت کمیته عرضه، ارائه درخواست به سازمان بورس و اوراق بهادار جهت انتشار.
- ۱۴) در صورت موافقت سازمان، انجام مقدمات انتشار اوراق توسط بورس.
- ۱۵) انتشار بیانییه ثبت و عرضه عمومی اوراق در تارنمای بورس.
- ۱۶) ارائه درخواست عرضه توسط ناشر پس از انتشار بیانییه ثبت و عرضه عمومی.
- ۱۷) انتشار اطلاعیه معاملاتی اوراق خرید دین کالایی توسط بورس و اعلام به اتاق پایاپای در سررسید.
- ۱۸) توقف نماد در آخرین روز معاملاتی.
- ۱۹) مدیون (خریدار کالا) تا ساعت ۱۲ روز سررسید، بدهی خود را به حساب پایاپای واریز می نماید.

کارکرد این اوراق در شرایطی است که خریدار به دلیل مواجهه با مشکلات مربوط به تامین سرمایه در گردش به دنبال خرید نسبه مواد اولیه مصرفی خود است؛ در حالی که در طرف مقابل، فروشنده مواد اولیه نیز به دلیل نیاز به سرمایه در گردش تمایلی به فروش نسبه ندارد. در چنین شرایطی، فروشنده با انتشار اوراق خرید دین کالایی، درآمد فروش خود را از طریق انتشار اوراق وصول می نماید و خریدار نیز هزینه مواد اولیه مصرفی خود را در سررسید پرداخت خواهد نمود.

از جمله مزایای انتشار اوراق خرید دین کالایی

- تأمین مالی تولیدکننده
- نقدشوندگی مطالبات پیش از موعد سررسید
- تشویق به فروش نسبه با ضمانت معاملات توسط سازوکار بورس
- هدایت پس انداز جامعه به سمت بخش واقعی اقتصاد
- تأمین مواد اولیه موردنیاز مصرف کنندگان واسطه ای و نهایی با پرداخت مدت دار
- بهره مندی فروشنده از معافیت مالیاتی
- تحریک اقتصاد در شرایط رکودی و حمایت از بخش صنعت با جذب سرمایه های عمومی

گواهی ظرفیت تأمین مالی

گواهی ظرفیت، سندی است قابل مبادله که با اجازه وزارت نیرو مبتنی بر ایجاد ظرفیت نیروگاهی قابل اتکای جدید صادر می‌شود. واحد گواهی ظرفیت کیلووات است که معرف تعهد تدارک یک کیلووات ظرفیت مطمئن نیروگاهی به مدت نامحدود است. واگذاری قدرت (اشتراک) جدید در شبکه سراسری برق کشور یا افزایش قدرت قراردادی مشترکین مستلزم ارائه میزان متناسبی از گواهی ظرفیت خواهد بود. گواهی ظرفیت تأمین مالی یکی از ابزارهای تأمین مالی بورس انرژی ایران به منظور توسعه زیرساخت های تولید برق در کشور است که به مثابه تعهد ناشر آن به تدارک ظرفیت مطمئن نیروگاهی معادل میزان انتشار به مدت نامحدود از زمان سررسید است.

گواهی ظرفیت، سندی است قابل مبادله که با اجازه وزارت نیرو مبتنی بر ایجاد ظرفیت نیروگاهی قابل اتکای جدید صادر می‌شود. واحد گواهی ظرفیت کیلووات است که معرف تعهد تدارک یک کیلووات ظرفیت مطمئن نیروگاهی به مدت نامحدود است. واگذاری قدرت (اشتراک) جدید در شبکه سراسری برق کشور و یا افزایش قدرت قراردادی مشترکین مستلزم ارائه میزان متناسبی از گواهی ظرفیت خواهد بود. گواهی ظرفیت تأمین مالی یکی از ابزارهای تأمین مالی بورس انرژی ایران به منظور توسعه زیرساخت‌های تولید برق در کشور است که به مثابه تعهد ناشر آن به تدارک ظرفیت مطمئن نیروگاهی معادل میزان انتشار به مدت نامحدود از زمان سررسید است.

به منظور پذیرش گواهی ظرفیت تأمین مالی در بازار سایر اوراق بهادار قابل معامله بورس انرژی ایران، متقاضی پذیرش موظف است مدارک و مستندات ذیل را به بورس ارسال نماید:

- فرم درخواست پذیرش اوراق گواهی ظرفیت مطابق فرمت بورس
- امیدنامه پیشنهادی پذیرش
- معرفی‌نامه و تأیید رسمی از وزارت نیرو مطابق فرمت بورس و همچنین مدارک دال بر بهره‌برداری و فعالیت نیروگاه در سررسید گواهی ظرفیت تأمین مالی
- رسید حق پذیرش
- سایر اطلاعات و مدارک به تشخیص متقاضی یا درخواست بورس

با تکمیل و ارسال مدارک مورد نیاز جهت پذیرش و تخصیص میزان گواهی ظرفیت قابل انتشار از سوی هر نیروگاه به بورس انرژی ایران، هماهنگی‌های لازم به منظور پذیرش این میزان دارایی و ثبت آن در کد معاملاتی متقاضی، جهت فراهم کردن امکان عرضه اوراق گواهی ظرفیت تأمین مالی انجام خواهد شد.

مزایای گواهی ظرفیت تأمین مالی

تأمین مالی پروژه‌های نیروگاهی

با فروش گواهی ظرفیت تأمین مالی، متقاضیان می‌توانند منابع مالی لازم برای ساخت یا توسعه نیروگاه‌های جدید را تأمین نمایند.

جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

این ابزار مالی، زمینه را برای ورود بخش خصوصی به صنعت برق فراهم می‌کند و به توسعه زیرساخت‌های انرژی کشور کمک می‌کند.

کاهش هزینه‌های تأمین مالی

این ابزار به تولیدکنندگان امکان می‌دهد تا ریسک‌های مرتبط با نوسانات قیمت و تقاضا را مدیریت کرده و درآمذایی پایدارتری داشته باشند.

مدیریت ریسک

این ابزار به تولیدکنندگان امکان می‌دهد تا ریسک‌های مرتبط با نوسانات قیمت و تقاضا را مدیریت کرده و درآمذایی پایدارتری داشته باشند.

جمع‌بندی و کلیات

بورس انرژی ایران با ارائه طیف گسترده‌ای از ابزارهای تأمین مالی، به عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه نقش مهمی در پیشبرد اهداف توسعه پایدار کشور ایفا می‌کند. این ابزارها، با تمرکز بر نیازهای خاص هر صنعت، امکان تأمین مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت را فراهم نموده و به فعالان اقتصادی کمک می‌کنند تا چالش‌های ناشی از کمبود نقدینگی، نوسانات بازار و محدودیت‌های تأمین منابع خارجی را به حداقل برسانند.

اوراق سلف موازی استاندارد

این اوراق به‌عنوان یکی از پرکاربردترین ابزارهای تأمین مالی کوتاه‌مدت و میان‌مدت، امکان پیش‌فروش کالاها را فراهم کرده و با ایجاد بازار ثانویه و قابلیت نقدشوندگی بالا، جذابیت خاصی برای سرمایه‌گذاران دارند. مزایای کلیدی این ابزار شامل کاهش ریسک قیمتی از طریق اختیارهای تبعی خرید و فروش و ارائه حداقل سود تضمینی است که به ثبات مالی شرکت‌ها کمک می‌کند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)

این صندوق‌ها از جمله ابزارهای نوین بورس انرژی ایران هستند که به دلیل تنوع در ساختار و دارایی پایه، شامل صندوق‌های پروژه‌ای و کالایی، فرصت‌های متعددی را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کنند. صندوق‌های پروژه‌ای، به‌ویژه برای تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی و بزرگ، امکان جذب سرمایه عمومی را بدون وابستگی به منابع دولتی فراهم کرده و همچنین از مزایای معافیت‌های مالیاتی بهره‌مند هستند.

گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی

این گواهی‌ها به‌عنوان ابزاری نوآورانه برای تحقق اهداف زیست‌محیطی و کاهش مصرف انرژی، نه تنها به تأمین مالی پروژه‌های بهینه‌سازی کمک می‌کنند، بلکه با ایجاد بازاری برای خرید و فروش این گواهی‌ها، امکان سرمایه‌گذاری پایدار در پروژه‌های سبز و صنعتی را فراهم کرده‌اند. این ابزار، هم‌زمان منافع اقتصادی و زیست‌محیطی را در برداشته و در راستای سیاست‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای طراحی شده است.

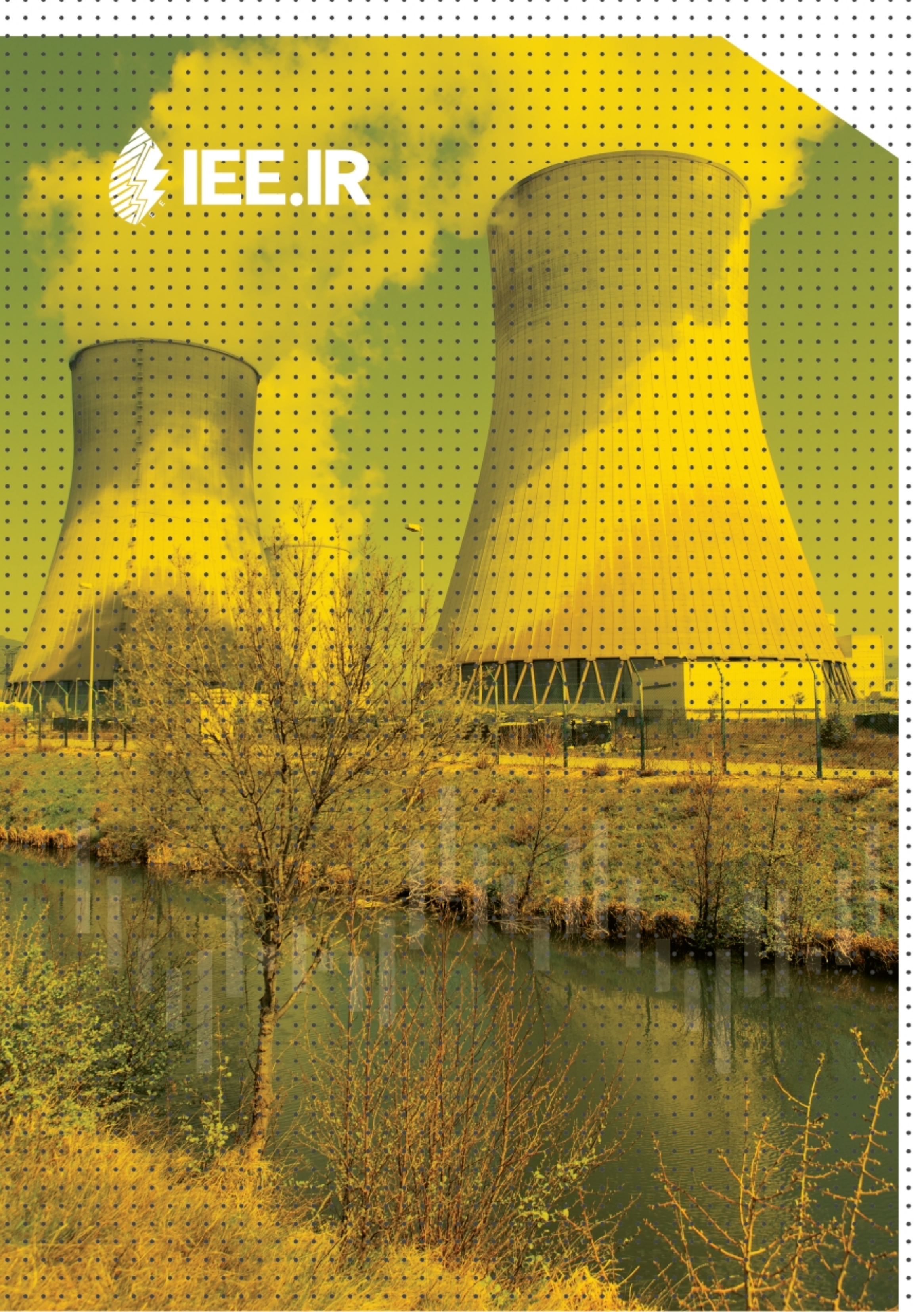
گواهی سپرده کالایی و اوراق خرید دین کالایی

گواهی‌های سپرده کالایی با استانداردسازی مالکیت کالاها و امکان وثیقه‌گذاری آن‌ها، ابزار مناسبی برای مدیریت نقدینگی و کاهش هزینه‌های انبارداری ارائه می‌دهند. در مقابل، اوراق خرید دین کالایی با فراهم‌سازی امکان نقدکردن دیون ناشی از فروش نسیه، نقش مهمی در تأمین مالی سریع‌تر صنایع ایفا می‌کنند. این ابزارها به‌ویژه برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان مواد اولیه، راهکارهایی عملیاتی و کم‌هزینه ارائه می‌دهند.

گواهی ظرفیت تأمین مالی

گواهی ظرفیت تأمین مالی به عنوان یک ابزار مالی کارآمد با کمک به متقاضیان احداث و توسعه نیروگاه‌ها، نقشی اساسی در کمک به رفع ناترازی تولید و مصرف برق در کشور ایفا می‌کند.

تخصصی‌سازی ابزارهای تأمین مالی و ایجاد سازوکارهای شفاف در بورس انرژی ایران، بستری برای بهبود بهره‌وری، کاهش ریسک، و افزایش سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی ایجاد کرده است. با توجه به اهمیت توسعه پایدار و تأمین مالی داخلی در شرایط تحریم، این ابزارها می‌توانند محور اصلی برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور باشند. برای ارتقای بهره‌وری این ابزارها، لازم است که فرهنگ‌سازی مناسبی در سطح مدیران و صاحبان صنایع انجام گیرد و همچنین، نوآوری‌های بیشتری در طراحی ابزارهای مالی متناسب با نیازهای صنعت صورت پذیرد. بورس انرژی ایران، با ایجاد پیوند میان اقتصاد سبز، توسعه صنعتی و بازار سرمایه، پتانسیل بالایی برای ایفای نقش محوری در توسعه اقتصادی و زیست‌محیطی کشور دارد.

IEE.ir

بورس انرژی ایران
IRAN ENERGY EXCHANGE

تهران، خیابان شهید مطهری، بین خیابان

قائم مقام و خیابان سرافراز، پلاک ۲۴۳

www.iee.ir ۰۲۱-۴۲۲۷۴